

ŠALABAHTER Učenički časopis IV. gimnazije za nove generacije		
Godina: 1. Broj: 1	prosinac 2025.	Školska godina 2025./2026.
Iz dvaju kutova: Šašavi petak		
Ne znate više što obući - sve vam je dosadno, ne želite nositi traperice i običnu majicu svaki dan, nemate ideje kakav outfit kombinirati i razmišljate: da se bar možemo svi obući slično na jedan dan, na neki šašavi način. Baš zbog toga, IV. gimnazija provodi "Šašave petke" - dane kada se cijela škola odijeva na predloženu temu (npr. Disney tematika, scary za Halloween, božićni motivi, kravate, plava boja...) da bi učinili taj dan što zanimljivijim. Naravno, nije obavezno, ali zašto se ne iskušati u različitim tematskim odjevnim kombinacijama, u kojima je dio učenika (a i profesora) jednako odjeveno? Teme možete predlagati i sami te se možete fotografirati i pokazati svoju odjevnu kombinaciju na Instagram profilu škole. Nina Barkidžija, 2. B		Šašavi petak, iako generalno poznatiji kao franšiza filmova, u IV. gimnaziji poseban je dan - sasvim drugačiji od uobičajenih školskih dana. Svakog petka učenicima pruža odmak od svakodnevnice i dopušta im da se kreativno izraze nekim drugim jezikom, onim koji nose na sebi. Odjeća je jedna od stavki kojima prikazujemo sebe i koja govori o nama - odjenali se jednostavno, šareno ili tamno, to oslikava naš karakter. Upravo tako učenici u našoj školi petkom mogu pobjeći od svojih svakodnevnih kombinacija i poigrati se odjećom na zadanu temu. U duhu obilježavanja nekih obljetnica i praznika, odijevali smo ružičaste majice u svrhu prevencije nasilja u školama, vezali kravate za njihov dan, a naravno i maskirali se za Halloween i tašnik. Dakako, bilo je tu i drugih tema pa smo na jedan dan postali superheroi, nosili majice bendova, a velik odaziv postigao je i <i>No Backpack Day</i> koji je tražio domišlatost. Duga je to tradicija u Četvrti, no naše veselo išćivanje novih Šašavih petaka ne jenjava. Leon Perčić, 3. B
Blagdansko vrijeme u IV. gimnaziji Blagdansko vrijeme u IV. gimnaziji počelo je već početkom prosinca. Učenici Volonterske skupine odlučili su ukrasiti našu školu te joj dati malo božićnog duha kićenjem bora i postavljanjem raznolikih kuglica na strop u predvorju škole. Kako bi učenici tijekom boravka u školi osjetili duh Božića, mnoge su se učionice okitile lampicama te nas zvono za početak i kraj nastave uvijek obrađuje božićnim pjesmama. Naša škola povodom Božića i blagdanskog ugođaja priprema školsku priredbu koja će se održati 17. prosinca od 18:30h do 19:00h, a nakon priredbe u predvorju te na prvom katu škole dočekat će nas mnoge delicije i zanimacije za koje su se angažirali naši učenici i nastavnici, stručne suradnice i ostali djelatnici škole. Prošli se tjedan provela online anonimna anketa "Blagdansko vrijeme u Četvrti" u kojoj su učenici odgovorili bez čega ne mogu zamisliti blagdane, koja im je omiljena pjesma i što ih u ovo vrijeme u školi najviše veseli. Najveći broj učenika blagdane ne može zamisliti bez toplog ugođaja u krugu obitelji i ukusne hrane, na božićnoj playlisti najčešće su pjesme im <i>Last Christmas</i> (Wham!), <i>Božić nas zove</i> (Ellen Vanjorek) te <i>Božić dolazi</i> (Srebrna krila). Mnogi kažu i da im se u školi za ovo blagdansko vrijeme najviše sviđaju ukrasi, bor te pjesme za zvono. Duh Božića je u Četvrti itekako prisutan, zato neka vas ovo blagdansko vrijeme ispuni mirom, radošću i dobrotom te neka vam je sretan i blagoslovljen Božić! Uživajte u nadolazećim praznicima! Sara Bradarić, 2.C	<i>Dragi učenici, poštovani djelatnici i roditelji, u ozračju Božića želim vam mir, radost i toplinu zajedništva, a u 2026. godini zdravlje, uspjeh i mnogo lijepih trenutaka koje ćemo zajedno stvarati u IV. gimnaziji. Sretan Božić i uspješnu 2026. godinu želi vam ravnateljica IV. gimnazije Sonja Kamčev Bačani</i>	Šumoborci u akciji Pročitajte naslovi iznova: Šumoborci (Š kao šuma), a ne sumo-borci. Ovo nije tekst o turniru u sumo-hrvanju, već osvrt na volontere naše škole. Volonterski klub IV. gimnazije i brojni drugi naši učenici 27.11.2025. sudjelovali su u akciji <i>Šumoborci</i> koja se ove godine organizirala u blizini Siska. Krenuli smo ispred Škole autobusom prema Sisku u 8:30 sati. Nakon otprilike sat i pol vremena ugodne vožnje stigli smo na određite. Organizatori su nas dočekali sa sendvičima, kavom i čajem. Neko vrijeme čekali smo dolazak i drugih škola koje su taj dan sudjelevala s nama u akciji. Kada smo svi bili na broju, fotografirali smo se, a nakon toga su organizatori podijelili svoje iskustvo i objasnili nam što ćemo raditi. Glavni je cilj akcije sadnje bio kvaliteta sadnje, a ne količina. Organizatori su nas podijelili u parove, dali nam drvena kolica i odveli nas u polje gdje su nas čekale sadnice. Svi su parovi uzeli po kutiju od petnaest sadnica i raspodijelili se po polju. Oko 11 sati počeli smo s radom koji je trajao do 13 sati. Ukupno smo ostvarili čak 900 sati rada stručnjaka. Organizatori su bili vrlo zahvalni na našem dolasku, a pred školu smo se vratili u 14 sati. Bilo je to odlično i ne previše zahtjevno iskustvo koje bismo rado ponovili. Boris Bolotin, 2.E
Što ima u gradu? Iako se Četvrta nalazi u Novom Zagrebu, nije nam teško otići u grad i provjeriti kulturnu ponudu. <i>Što ima u gradu?</i> Izvannastavna je aktivnost u suradnji s umjetničkom udrugom 90-60-90. Odvela nas je na mjesta na koja sami možda ne bismo otišli. Kako je bilo na prvom obilasku napisale su Kora Crnogorac i Ida Turkalj iz 3. E U subotu 13.12. u 11 sati IV. gimnazija posjetila je Galeriju VN i pogledala izložbu <i>Imagine how much</i> umjetnice Line Kovačević. Umjetnica je ovom izložbom postavila pitanje može li se stvoriti dobar dizajn bez ljudskog inputa, prepuštanjem inteligentnoj tehnologiji, u ovom slučaju robota. <i>LegoMindstorms</i> je robot koji kroz interakcije s posjetiteljima skuplja inpute iz okruženja te stvara grafike na ekranu jednostavnog računala. Rezultat su bili geometrijski oblici primarnih boja. Robot je proizvodio linije, tragove, plohe i boje koje su se mogli iščitati kao grafička gesta oslobođena autorstva. Ti digitalni otisci transformiraju se u grafičke tkanine završavajući time neobičan kružni put. Na izložbi su bila izložena i dva primjerka tapiserija koje su nastali opisanim načinom Nakon završetka ove izložbe, uputili smo se u Muzej suvremene umjetnosti - Zbirka Vjenceslava Richtera i Nade Kareš Richter. Dočekala nas je draga voditeljica koja je izložila Richterov plan i proces stvaranja vlastite kuće. U toj kući izložen je i projekt umjetnice Nike Radić pod imenom <i>1/3</i> . Ona se bavi temom ozelenjivanja urbanih prostora, jednim od ključnih pitanja suvremenog života obilježenog ubrzanim prostornim promjenama i rastućom klimatskom neizvjesnošću. Izložbeni projekt polazi od ideja biologa Stefana Mancusa, jednog od osnivača Instituta za biljnu neurobiologiju. Mancus je u jednom intervjuu izjavio da bi jednostavan i učinkovit način za ublažavanje klimatskih promjena bila transformacija trećine svih prometnica u šume. Time se inspirirala Nika Radić i razvila eksperiment kojim istražuje mogućnost da priroda ponovno preuzme aktivniju ulogu u oblikovanju grada. Na taj način dovodi u pitanje ustaljene predodžbe o funkciji i strukturi urbanog prostora, potičući razmišljanje o održivijim modelima života u gradu i o mogućim oblicima suživota čovjeka i prirode u budućem urbanom okruženju. Zatim je slijedio obilazak stana obitelji Richter. U stanu je sve originalno očuvano, a sve slike koje se ondje nalaze Richterova su djela. Vrlo je zanimljivo stablo koje izrasta kroz skladište kuće, a može se vidjeti s prozora kuhinje. Velika terasa ima pogled na njihov vrt u kojem se nalaze Richterove skulpture. Vjenceslav Richter je bio hrvatski arhitekt, slikar, urbanist i dizajner te jedan od najvažnijih hrvatskih umjetnika 20. stoljeća, stoga je obilazak njegova mjesta stvaralaštva bitan za opću kulturu svih, a drago nam je da sad i mi znamo i nešto o tome.		Jezični kamp u Domu Crvenog križa na Sljemenu Od 7. do 9. studenog sudjelovali smo na DSD kampu koji je trajao od petka do nedjelje. Tijekom ta tri dana intenzivno smo radili na pripremi za ispit DSD II (ispit za Njemačku jezičnu diplomu) zajedno s učenicima još nekoliko škola iz Zagreba i okolice. Proveli smo mnogo vremena zajedno učeći i međusobno se motivirajući. Kontakt s profesorima puno nam je pomogao jer su nas podržavali korisnim savjetima i odgovarali na naša pitanja. Atmosfera je bila ugodna i poticajna, i zaista smo se zabavili. Ovaj kamp bio je za nas obogaćujuće iskustvo koje nam je pomoglo da DSD ispitu pristupimo bez straha! Tara Imbriovčan, Marina Jelušić i Andrija Nakić, 4.E

Kad smo bili maleni... Djelatnici škole s učenicima 2. E podijelili su najdraže uspomene na blagdane u djetinjstvu. Profesor Boško Gojević s radošću se prisjeća Božića kod bake posebno kada je bilo hladno a baka ih je uz toplu peč počastila Domaćicama. Ta uspomena živi tako što profesor uvijek nosi Domaćice sa sobom, kamo god išao. Profesoru Boris Štimcu draga je uspomena posjet Velesajmu na koji je djed Mraz sletio helikopterom. Lijepa uspomena naše računovotkinje, gospođe Ane Dlesk, je također vezana uz njenu baku kod koje se rado valjala u sijenu. Omiljena uspomena gospođe Gordane Gracić, naše tete Goge, je odlazak na polnoćku i otvaranje darova. Svake bi godine kao dar dobila nove čizmice, ali se kao i svako dijete radovala slatkijima. Profesorica Darja Ševeljević je podijelila osebnju uspomenu na svog rođaka Vladu koji na Badnjak gura lampicu u jaslice od mahovine uz riječi: "Evo svjetla u operacijsku salu gdje se Isus rađa". Naša profesorica glazbene umjetnosti, Suzana Milić, najradije se prisjeća kićenja božićnog drvca, a slične uspomene spominje i profesorica Snježana Kovač Bulić. Profesorica Jasnica Rebrović rado se prisjeća božićnih pjesama i tople obiteljske atmosfere. Vjerovanje u postojanje Djeda Božićnjaka obilježilo je djetinjstvo profesorice Maje Štimac. Naša pedagoginja, Ana Samaržija Lujanac, prisjetila se posjeta bake i djeda i iščekivanja i otvaranja darova. Profesorici Lucijani Marković Potočnik u pamćenje se urezao dan kada je umjesto odlaska u vrtić ostala kod kuće i s mamom pekla kolače. Djetinjstvo profesorice Spomenke Šabić obilježili su zajednički obiteljski odlasci na polnoćku i druženje prožeto osjećajem zajedništva. Profesorici Aniti Pranjković nije teško padalo rano ustajanje kako bi otvorila darove. Profesor Ivan Kelava također se darovima najviše radovao, posebno <i>Kolu sreće</i> koje je dobio od roditelja i autićima koje je dobio od profesora. Istražili i napisali: Boris Bolotin, Lara Bobinac, Tina Kriletić, Leonarda Lisićar, Josip Pernar, Franka Gabriela Plavec, Leon Radić, Dora Štepanić, Marta Subota i Lorena Tušek, 2.E	Višejezična prva pomoć Bliže se blagdanski dani i mnogi će poželjeti čestitati obitelji, prijateljima, poznanicima i suradnicima. Kako bi se izbjegli nesporazumi, evo kratkog pregleda čestitki na jezicima koji se uče u našoj školi. engleski: Merry Christmas and a happy New Year! francuski: Joyeux Noël et Bonne anéee! latinski: Felicem Nativitatem et annum novum njemački: Frohe Weihnachten und ein glückliches neues Jahr! ruski: С Рождеством и Новым годом!! Желаем вам здоровья, счастья и любви španjolski: ¡Feliz navidad y próspero año nuevo! talijanski: Buon Natale e felice anno nuovo! Božić u drugim zemljama Belgija: u Belgiji blagdansko vrijeme započinje 6. prosinca i povezano je sa svetim Nikolom Kolumbija: postoje posebna jela koja se pripremaju samo u tom razdoblju godine poput <i>buñuelos</i> i <i>natilla</i> Danska: tradicija je u danskim domovima ples oko božićnog drvca – držeći se za ruke, članovi obitelji pjevaju božićne pjesme Island: djeca uživaju u posjetu ne jednog, već trinaest Djedova Božićnjaka, a cipele koje su djeca prethodno ostavila kraj prozora, pune slatkijima ako su bila dobra, a pokvarenim krumpirom ako su bila zločesta Poljska: Badnjak slave večerom koja bi se u pravilu trebala sastojati od točno 12 jela – po jedno za svakog apostola, ali meso nije dopušteno; jede se riba, najčešće šaran, a često je poslužen i kupus Švedska: 24. prosinca obitelji se okupljaju ispred televizora i gledaju stare Disneyjeve crtiće – posebno onaj iz 1958. godine pod nazivom <i>From All of Us to All of You</i> (ili, kako ga Šveđani kraće zovu, <i>Kalle Anka</i>) Norveška: u Norveškoj nijedan Božić nije potpun bez juleola (juleøl) – „božićnog piva	Jezični semafor Hrvatski svi znaju! Ili ipak ne? Kako pravopisno ispravno napisati čestitku za Božić i Novu godinu savjetuje nam profesorica Antonija Domjanović Svalina Božić kao naziv blagdana pišemo velikim slovom, stoga treba pisati <i>Sretan Božić!</i> ili <i>Čestit Božić!</i> Kada želimo čestitati Novu godinu kao praznik, tada riječ <i>nova</i> pišemo velikim početnim slovom (<i>Sretna Nova godina!</i>), no kada nekome želimo sretnu/uspiješnu cijelu godinu, tada riječ <i>nova</i> pišemo malim slovom (<i>Sretna nova godina!</i>). Božićna hrana u Hrvatskoj U anketi o doživljaju Božića najveći broj učenika istaknuo je hranu. Potaknuta time, Lara Stojčević, 3.F, istražila je i opisala hrvatske blagdanske jelovnike. Oprez, ne čitati na prazan želudac! Božić u Hrvatskoj nezamisliv je bez hrane. Ne samo zato što se puno jede, nego i jer se jelima prenose običaji, obiteljske navike i regionalne razlike koje nas povezuju s prošlošću. Božićna trpeza nije ista u svim krajevima, ali svugdje ima isto značenje – okupljanje, dijeljenje i osjećaj zajedništva. Blagdansko razdoblje započinje Badnjakom, danom koji je tradicionalno obilježen postom. Na Badnjak se jede riba, najčešće bakalar. On se priprema na razne načine: na bijelo, na crveno ili kao bakalar na brudet. Osim bakalara, često su na stolu i druge vrste ribe, poput oslića ili šarana, osobito u kontinentalnim krajevima. Uz ribu poslužuju se krumpir salata, kuhano povrće, kiseli kupus ili jednostavna jela bez mesa. Badnja večera je skromnija, ali puna simbolike jer predstavlja pripremu za veliki blagdan koji slijedi. Božić je pak dan obilja. Na stol dolaze mesna jela. U mnogim dijelovima Hrvatske jede se pečena purica s mlincima, pečena svinjetina ili janjetina. U Slavoniji je česta pečenka, kobasice i kulen, dok se u Dalmaciji uz meso još uvijek mogu pronaći i bogatije varijante ribljih jela. U sjeverozapadnoj Hrvatskoj popularna je patka ili guska s mlincima, dok su u Istri česta jela s tjesteninom, mesni umaci i domaći kruh. Regionalne razlike pokazuju koliko je božićna kuhinja raznolika i snažno povezana s lokalnim namirnicama i tradicijom. Ipak, poseban se naglasak božićne hrane stavlja na kolače. U hrvatskim domovima Božić se ne može zamisliti bez punih pladnjeva slastica. Prednost se najčešće daje suhim kolačima jer se mogu pripremiti unaprijed i dugo trajati. To su razni keksi, prhki kolači, kiflice i pite, koji se rade danima prije Božića. Među najpoznatijima su vanilin kiflice, linzeri, mađarica, raspuncaci, medenjaci, breskvice i čupavci. U Dalmaciji su posebno poznati fritule, kroštule i smokvenjaci, dok se u kontinentalnim krajevima često rade makovnjača i orahnjača. Za božićne kolače karakteristični su određeni sastojci i začini. Cimet, klinčići, vanilija, limunova korica, med, orasi, lješnjaci i mak stvaraju prepoznatljivu blagdansku atmosferu. Ti mirisi često su prvi znak da se Božić približava. Kremasti kolači poput torti i rolada također imaju svoje mjesto, ali suhi kolači ipak dominiraju jer simboliziraju dugotrajnost, strpljenje i trud uloženi u pripremu. Božićna hrana nije samo hrana. Ona je razlog okupljanja, razgovora i zajedničkog vremena provedenog u kuhinji. Priprema kolača često uključuje cijelu obitelj – netko mijesi tijesto, netko reže oblike, netko posipa šećerom. Upravo u tim trenucima stvara se pravi duh Božića. Hrana tada postaje način izražavanja ljubavi, brige i povezanosti. Zato božićna jela imaju mnogo dublje značenje od samog okusa – ona su simbol obitelji, tradicije i zajedništva koje se prenosi s naraštaja na naraštaj.
Nastavnici i nastavnice stranih i klasičnih jezika, Sandra Čiček, Boško Gojević, Mateja Mikulec i Spomenka Šabić bili su od neprocjenjive pomoći u izradi višejezične rubrike i na tomu im od srca zahvaljujemo! Ideje, prijedloge i vlastite radove šalјite na: ivana.valjak-ilic@skole.hr	Urednici: Sara Bradarić, 2.C Novinari: Nina Barkidžija, 2.B Boris Bolotin, Lara Bobinac, Tina Kriletić, Leonarda Lisićar, Josip Pernar, Franka Gabriela Plavec, Leon Radić, Dora Štepanić, Marta Subota i Lorena Tušek, 2.E, Leon Perčić, 3.B. Ema Matas 3.F, Lara Stojčević, 3.F, Tara Imbriovčan, Marina Jelušić i Andrija Nakić, 4.E Nastavnički suradnici: Antonija Domjanović Svalina (lektura, Jezični semafor), Ivana Valjak Ilić (uređivanje rubrika i grafičko uređenje)	
IV. gimnazija, Žarka Dolinara 9, Zagreb https://gimnazija-cetvrta-zg.skole.hr/		